

Et slit: – Jeg sliter så jeg blir kvalm! Per Einar Eilertsen (t.h.) har influensa, men må likevel jobbe for to. Tor Einar Saltnes sliter med å sette klør.

- ▶ – Er ikke det juks?
- Det er vel det. Men det er ingen vits i å risikere liv og lemmer for tradisjonene. Vi er jo i 2001.

VI STÅR OPP KLOKKA HALV FEM. Fiske er ikke for B-mennesker. Og mannfolkene trenger en kopp kaffe og ei skive med syltetøy, så de har litt å gå på.

Ved frokostbordet snakker de om fangsten så langt. Egentlig er den lite å snakke om, bare femten skrei.

Utenfor rusker det godt i veggene. På Vestfjorden har det blåst opp i løpet av natta.

– Det ser ut til at det er for mye vind til å seile, sier Per Einar, og kikker bekymret ut av vinduet.

Per Einar er ikke helt i form, influensaen sitter fortsatt i, og det ble seint på kroa i går.

– Det er nå ganske demoraliserende med denne influensaen.

Han setter seg på en varmeovn. Og stønner.

– Ja, det er vind i dag, sier Anders og tygger be-
tenkt på brødiskiva.

– Det kan fort bli litt for artig. Spesielt i dag når vi er så få.

– Ja, det spørs om vi ikke skal se det litt an, mener Per Einar.

– Det blir vanskelig å fiske også, tror Anders.

– Båten blir så urolig.

– Hva sier værmeldinga da?

– Nei, det vet jeg ikke. Jeg har ikke hørt værmeldinga, opplyser skipperen.

Det har ingen andre heller. Så alt kan egentlig skje.

DET ER FORTSATT MØRKT når karene trekker på seg de tjukke kjeledressene og trasker ned mot båten.

Den mørke brygga fylles gradvis opp av byfolk og hobbyfiskere i røde kjeledresser. Det er populært å ro på gammelmåten til Lofoten. Totalt femti karer, og et par kvinnfolk, rodde i år mot Vestfjorden. Det var ikke alle som kom helt fram, noen ble sittende værfast i et sund lenger nord.

– Er dere bare tre? spør høvedsmann på nabobåten «Kjerringøy», Ulf Mikalsen, vantro.

Anders flirer kjekt:

– Ja, men vi er tre gode. Så vi er faen ikke redde.

Og så lurer høvedsmannen på «Kjerringøy» hvordan det går med influensaen.

– Jau takk, bare bra.

Mannfolkene står og værer litt, så stumper de røyken og klatrer ned i båtene.

PÅ VESTFJORDEN er det blitt morgen, men ikke lyst. Hav og himmel går i ett, alt er grått.

Bare snøtoppene på Lofotveggen og skumtoppene gir liv til den mismodige morgenen.

Vi starter friskt og rir bølgene i fem knop. Raskt er vi oppe i sju knop, så åtte. Og så flyr vi av gårde.

Mannfolkene springer og holder, løsner og fester, og skriker:

– Slepp att!

– Hold fast!

– Stikk litt i priar'n, Per Einar, så seiler vi fra «Kjerringøy»!

Per Einar stikker i priar'n. Men det nytter ikke, der framme har «Kjerringøy» satt toppseilet.

– Ha! Det kommer nok fort ned igjen, roper Anders.

– Gi meg hold på «Kjerringøy», Per Einar.

– Å, ho er langt framme, roper Tor Einar, som sitter framme i båten og er halskar.

– Men vi har god «dragar». Kjenner dere hvor det drar? roper Anders. Det gjør både Per Einar og Tor Einar. Og snart har vi tatt igjen «Kjerringøy»

Men så blir «drageren» plutselig i tøffeste laget, og store deler av Vestfjorden spruter inn i båten.

– **HAR DU MOBILEN MED DEG**, Per Einar? roper Anders. Per Einar klapper seg på lomma.

– Ja!

– Det er godt! roper Anders.

Men *nå* er det absolutt ikke tid til å ringe hjem. Anders ser at mannskapet på «Kjerringøy» setter klør og rever seilet.

– Det er mulig vi må ta klør snart også, roper Anders til mannskapet sitt.

– Vi må gjøre det nå!

«Hildringstimen» ligger nå så langt nede i sjøen at den begynner å svelge vann.

– Herregud, det ser ut som «Kjerringøy» går under, roper Per Einar. Øynene er redde og kulerunde.

«Kjerringøy» ruller tungt på båra. Innimellom forsvinner den helt.

– Ok, vi tar ei klo, roper Anders.

– Skal vi ikke bare ta tre med en gang?

– Er du skvetten, Per Einar?

– De er ni mann, vi er bare tre, svarer Per Einar.

Han er ikke bare skvetten, Per Einar, han er blitt sjuk igjen. Influensaen koker i magen. Og han sliter så han blir kvalm. Han vil hjem.

DET VIL DE ANDRE ÒG:

– Vent, der kommer det ei rosse.

– Oi, oi, oi. «Kjerringøy» har bakk i seilene.

– Pass, der kommer tongsjøen.

– Slipp løs.

– Ta i hop.

– Hjelp!

Mannfolkene springer og holder, fester og drar. Klørsettes, og seilet går ned. Sjøsprøyten står inn over hele båten.

– Vi vender hjem!

Det ble bare en time på fjorden. Vinden ble for sterk og båten for tøff.

Det er tryggere med motor. Anders synger «Hildringstimen» og gir blaffen i at «Kjerringøy» krysser seg lekent vekk fra oss. Ingen fisk i dag heller.

– Fiske er nå ikke så viktig likevel, konkluderer Anders. ●

elin.fredriksen@dagbladet.no

«Herregud, det ser ut som 'Kjerringøy' går under.»

Per Einar Eilertsen, «skårunge»

Nordlandsbåten

Nordlandsbåten: Nordlandsbåten er selve symbolet på nordnorsk kystkultur og Lofotfisket, og er hyppig brukt som motiv i bilder fra landsdelen. Det finnes desverre få båtbyggere som fortsatt kan kunsten å bygge nordlandsbåter, men de har til gjengjeld mye å gjøre. Det å seile en nordlandsbåt er en populær hobby langs norskekysten og det finnes i dag utallige nordlandsbåtforeninger.

Fembøringen: Det er sju ulike typer nordlandsbåter, den mest kjente er fembøringen. Fembøringen er en slank, vever trebåt, med et stort råseil. Båttypen er over tusen år gammel og ser faktisk ut som et lite vikingskip. Det kreves et mannskap på minst fem personer for å seile fembøringen, som kan være opp til 40 fot lang. Først og fremst krever fembøringen en *høvedsmann* som står ved roret og klarer brasene. *Skottkaren* sitter framme ved seglet og holder i priarn. *Halskaren* er nestkommanderende om bord og har hovedansvaret framme. *Midtrorskaren* sitter bak masten og har ansvaret for å hale seglet ned, navigere og å øse båten. *Skautkaren* har ansvaret for å heise seil.

Gamle kommandorop: Mannskapet om bord på fembøringen bruker de gamle kommandoropene når de seiler. Når de stikker i *priarn*, strammer de tauene til seilet, og når de *setter klør*, tar de av seilkroker for å krympe seilet.